

PŘÍBĚH O KLÁRCE ANEB JAK SOCIÁLNĚ VYZRÁLA MATKA SKRZE SVOJI DCERU

MUDr. Jarmila Seifertová

Praktická lékařka pro děti a dorost, Kladno

Klára se narodila své matce, které bylo necelých 14 let v roce 1982. Otci bylo v té době 51 let a šlo o jeho druhý partnerský vztah; z prvního manželství má syna.

Z rodinné anamnézy

V rodině se vyskytuje astma bronchiale, cévní choroby a onemocnění jater, které není v dokumentaci blíže specifikováno.

Klárka

Hned po narození na doporučení sociální pracovnice je umístěna v kojeneckém ústavu do 2,5 let věku. Dále se na žádost otce vrací do rodiny.

V roce 1987 a 1988 se rodí 2 bratři. Oba chlapci jsou od kojeneckého věku často nemocní, většinou trpí na respirační infekty a jsou opakovaně odesíláni k hospitalizaci. Spolupráce rodičů s lékaři i ostatním zdravotnickým personálem je hodnocena jako špatná. V určené hodiny se chodí na chlapce v nemocnici informovat, nezůstávají déle, než určí lékař.

Klárka má od počátku školní docházky časté absence, protože pomáhá doma se sourozenci.

V 8 letech věku po rozhodnutí soudu je předána na výchovu do dětského domova do 18 let věku pro neschopnost rodiny se o Klárku starat.

Od 13 let postupně navštěvuje rodiče doma. Nejdříve u příležitosti Vánoc, pak na prázdninové víkendy, od 14 let je doma každý víkend. Rodiče uvažují o žádosti na návrat Klárky do rodiny dříve. Otec je v této době v invalidním důchodu a stýská se mu.

Klárka v této době otěhotní a protože jsem s rodinou v kontaktu, praktický dětský lékař doporučuje kurátorce i sociální pracovnici ponechat Klárku v péči rodiny a jejího partnera, kterému je 18 let a je vyučený.

Ve stejné době otěhotní i její matka, která je 29 let.

Rozbíhá se papírová starost sociálních pracovníků a pro dítě Klárky již „rezervují“ místo v kojeneckém ústavu.

Klárce se narodil chlapec, zdravý, ale pro incipientní sepsi je zajištěn antibiotiky a je kojen.

Poručníkem matky Klárky i dítěte je stanoven otec dítěte, bere si mateřskou dovolenou a žije u rodičů Klárky, kde je velmi vstřícné prostředí.

Krátce poté se rodič matce Klárky předčasně holčička 1150 g s bronchopulmonální dysplasií.

Po jejím propuštění domů je nutná trvalá léčba většinou inhalační a z příslušného dětského oddělení je vznesena obava o schopnost rodiny o rizikové dítě pečovat. Péče o obě děti se zcela přirozeně ujímá Klárka, obě děti plně

kojí (matka ztratila mléko), matka – babička pečuje o chod rodiny a všemu přísně velí otec – dědeček.

Bratři Klárky začínají pravidelně chodit do školy, dbají na správnou životosprávu, doma pečují o miminka, začínají užívat léky dle rad lékaře, začínají docházet na doporučené kontroly ke specialistům.

Praktický dětský lékař doporučuje postaršení Klárky, aby mohla převzít poručnictví nad svým dítětem a otec aby mohl nastoupit po mateřské dovolené do práce. Postaršení se podařilo a Klárka si dálkově dokončuje Základní školu. Žádá dokonce přijetí na internátní střední školu (i s dítětem), což je pro svoji neobvyklou situaci zamítnuto.

Klárka s dítětem i partnerem odchází na rok do Anglie. Klárce je právě 18 let, chlapci 3 roky.

Babička – matka je trochu bezradná a dokonce v ordinaci pláče. Velmi rychle se ale mění, pokračuje ve velmi dobré péči o často nemocnou holčičku. Její úsloví je, že takto by to dělala Klárka. Partner Klárky je v Anglii zaměstnaný a posílají peníze i domů.

Otec – dědeček prodělává těžký ictus, matka – babička říká, že ze stesku po Klárce.

Klárka se vrací domů dříve.

S partnerem zde kupují byt a pomáhají s péčí o otce – dědečka v domácím prostředí. Po stabilizaci stavu i celé rodiny odjíždějí tentokrát do Irska.

Matka – babička při každé návštěvě lékaře podotýká „tak by to dělala Klárka“, ukazuje fotky a oblečení pro děti. Sama hodnotí rodinnou situaci, Klárka jim moc pomohla, ona by se péče o nedonošence bála, kluky naučila o sebe pečovat a tátovi dělá ke stáru radost.

Leden 2001

Klárka píše dopis své praktické dětské lékařce, oznamuje jí, že je těhotná a žádá ji o dovolení porodit v Dublinu. Dává jim to možnost zůstat v Irsku déle. Partner Klárky tam již pracuje.

Proč tento příběh?

I taková je primární péče ! Pozitivně jsem se postavila za tuto sociálně nezralou rodinu, Klárce jsem věřila a od počátku jejího návratu do rodiny jsem vzala část odpovědnosti na sebe. Časté návštěvy v rodině i v ordinaci přinesly svoje ovoce a přirozeně sebejistá Klárka – matka zaučila svou vlastní matku v péči o nemocné děti a přivedla ji rozhodně k větší zodpovědnosti za zdraví a výchovu svých dětí.

Příběh nekončí, nekončí ani nekonečná sociální problematika v primární péči.